

SLAGFÄRDEN

Världen
rustar som
aldrig förr

Årgång 99
1-2017

Den svenska
automatkarbinen

Slagfjädern är medlemstidning för Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland. Den utkommer i 6 300 ex fyra gånger om året.

Besöks- och Postadress

Försvarsutbildarna
Stockholm och Södermanland
Karlavägen 65
114 49 Stockholm

Telefon

08-664 72 00 • 072-217 05 25

stockholm@forsvarsutbildarna.se

Material och foton insändas till ovanstående brevdress eller till epost-adressen.

www.forsvarsutbildarna.se/stockholm

Ansvarig utgivare och redaktör

Thomas Eckered
thomas.eckered@forsvarsutbildarna.se

Annonser (enbart sista sidan):

Annonsspriser Helsida färg 4.800:-
format 175 x 236 mm
Halvsida färg: 3.000:-
format 175 x 115 mm alt 87 x 236 mm
Annonssoriginal kan levereras i 4-färg som
högupplöst pdf-fil. Redaktionen kan även
tillverka original på annonsörens uppdrag.

Sista manusdag (Slagfjädern)

Nr
2-2017 15 maj
3-2017 15 september
4-2017 15 november
1-2018 15 februari

Texter och foton

Texter bör helst levereras digitalt i Word-format, men kan även levereras som pappersutskrift. Foton bör helst levereras som högupplösta jpg-filer, men kan även levereras som påsiktshalter. Redaktionen förbehåller sig rätten att justera i texten samt beskära bilder.

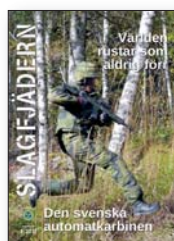
Grafisk formgivning och Produktion

Agneta Cedervall
Idé & Form 1942 HB • 08-758 18 25
ideoform@bredband.net

Tryck

Normy Stockholm AB

För åsikter framförda i redaktionellt material svarar respektive författare. Slagfjädern får gärna citeras, men ange källan. Foton får endast användas efter överenskommande med fotografen.

Omslag framsida

Skogstibble
Foto: Malin Linder

i detta nummer

Gosselynn, hoppfull håg och fantasi!	3
Slagfjädern 100 år	3
Världen rustar som aldrig förr	4
De svenska automatkarbinernas utveckling	9
Vilken utbildning ger Försvarsutbildarna?	14
Vintergatan 17	15
Förbundsstyrelsen 2017-18	16
Ingen ansvarsfrihet för Förbundsstyrelsen	17
Vad händer hos Försvarsutbildarna Gotland?	18
Slagfjädern saluterar	19
Medalj till Rolf Dhejne	19
Karlbergs Musikkår	20

Vad händer under våren 2017?

1 april – 30 okt	Färö Kursgård öppen	Färö
23 april	För din säkerhet	Rödås Korset, Tumba
8 maj	För din säkerhet	Nykvarn
8 maj	För din säkerhet	Sollentuna
9 maj	För din säkerhet	Sollentuna
10 maj	För din säkerhet	Salem
11 maj	Festkonsert, Karlbergs Musikkår	Riddarhuset
5 – 19 maj	GU-F-kurs	Färö
13 maj	Soldatprov	Kavallerikasernen
14 maj	För din säkerhet	Armémus. Stockholm
10 – 11 juni	Riksstämman	Färö
18 – 22 juni	Ungdomskurs – tema armé	Halmstad, Skövde,

Military Weekend

7 – 9 april	Military Weekend	AMF1, Berga
12 – 14 maj	Military Weekend	Livgardet, Kungsängen
2 – 4 juni	Military Weekend	Livgardet, Kungsängen
16 – 18 juni	Military Weekend	Tofta, Gotland

Resor med R142 Ystad

13 maj	Järnholmssundet i 40 knop
20 maj	Gålö - Stocksund
20 maj	Stocksund - Stockholm
21 maj	Stockholm - Gålö

Se artikel i Slagfjädern 2-2016. Kontakt event@robotbatar.se

Det fullständiga och uppdaterade Kursprogrammet för 2017 finns bara på Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanlands hemsida www.forsvarsutbildarna.se/stockholm se även www.frivilligutbildning.se Anmälan till kurser skall göras på Hemsidan.

Johan René

Gosselynne, hoppfull håg och fantasi!

Under 1970-talet – under en mycket begynnande officerskarriär – var jag med på en fördelningsstabsövning nere i Skåne. Biträdande övningsledare – det vill sägs den som i verkligheten ledde övningen – var en ganska ung överstelöjtnant i generalstabskåren, sedermera generalmajoren Lars-Erik "Lappen" Wahlgren. Ställd inför ett problem med övningens genomförande uttalade han, "det tar vi till övningsledningen – och löser med gosselynne, hoppfull håg och fantasi".

Om han löste sitt problem, vet jag inte. Jag var fänrik utan insyn i de rum, där makt utövades. Men jag gillade både uttrycket och den attityd det visar. Det utstrålar tro på den egna förmågan, glädjen att få skapa och att inte låta sig nedslås av tillfälligheter, misstag och misshag. Under mina år som officer – och familjefar – har jag alltid försökt leva efter devisen, med ibland större och många gånger mindre framgång.

När jag värvades till förbunds-

styrelsen förra våren fick jag en beskrivning av vad som förväntades. Av denna var det svårt att förutse, att inom en månad skulle kansliet – utan överlämning – vara jag själv. Men varför nedslås, man får pröva sig fram. Allt blir i sådana lägen inte rätt – fantasin räcker inte till. Det fanns goda ekonomiska motiv för det som skedde, men Årsmötets diskussioner och beslut avspeglade, att sammanhangen inte stod klara för alla.

Även om styrelsen inte fick ansvarsfrihet – men omvaldes – så måste man ändå tolka stämmans beslut så, att medlemmarna vill ha en sund ekonomi och ett pålitligt finansieringssätt av verksamheten, men också information om vad som händer och varför. Det är också den nya styrelsens inriktning. Sedan får en organisation som vår inte utesluta syssla med sina egna processer – navelskådning leder inte till långsiktig framgång.

Förbundet har en själ uppbyggd kring försvarsupplysning, egen kurs-

verksamhet, egna instruktörer, ungdomsarbete och stöd till Försvarsmakten. Denna måste vi värna om – den kommer att behövas så länge världsläget ser ut som det gör. Och så länge försvaret lider av de ogenomtänkta besluten från 2000-talets början.

Hur lång tid tog det att riva ner det som fortfarande fanns år 1999? Och var står vi nu tre år efter Krims annektering? Slutsatsen ger sig självt. Alla frivilliga krafter behövs – idag och imorgon!

*Zeus, giv släktet gosselynne,
hoppfull håg och fantasi!
Då är trälomsöket fallet,
då är världen skön och fri.*

Viktor Rydberg, Dexippos*

* Dexippos var en ansedd man och innehade Atens högsta förtroendeämbeten. När en skara heruler under en germaninvasion år 267 e Kr hotade Aten, som lämnats försvarslöst, lyckades Dexippos i hast mobilisera ett borgaruppbåd, som slog tillbaka barbarernas anfall.

Slagfjädern blir 100 år nästa år. Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland firade sina 100 år sedan bildandet redan år 2008. Vi är en livskraftig organisation och har en livskraftig tidning.

Det första och viktigaste skälet för att publicera Slagfjädern är att ge förbundets medlemmar information och samhörighet. De enskilda medlemmarna och föreningarna får en tidning som hjälper dem att identifiera sig med Förbundet. Är det en bra tidning kan de dessutom känna sig stolta över att vara medlemmar i en betydelsefull organisation.

Merparten av de individuella

medlemmarna deltar inte i Förbundets kurser, övningar eller föredrag. För dem är Slagfjädern den enda kontakten med Förbundet. Slagfjädern läses dessutom på förbund och förband, under Förbundets kurser, på staber och i mässar och får beröm av läsarna.

Förbundet strävar för närvarande efter att minska sina driftkostnader. Det effektivaste sättet att sänka kostnaderna för Slagfjädern är att inte sända Slagfjädern till medlemmar i andra förbund utan kostnad för dem.

Den dyraste delen är inte tryckningen av extra exemplar utan portot. Dessa andra förbund får nog räkna med att få frågan om de är beredda att betala för Slagfjädern.

Läsarna kommer säkerligen att få se andra ändringar. Exempelvis innehåller detta nummer 20 sidor i stället för 24. ■

Thomas Eckered
Redaktör och
Ansvarig utgivare

Världen rustar som aldrig förr

F-15 har varit en storsäljare för USA. Bara Saudi Arabien har 164 F-15 efter det att den senaste beställningen om 84 F-15E Strike Eagle (tung attackversion) levererats.

Överstelöjtnant Jan Forsberg

I ett tidigare nummer av Slagfjädern har publicerats artiklar av överstelöjtnant Jan Forsberg, f.d. lärare i militärteknik vid Försvarshögskolan, både vårt närområde och till exempel de stora militära förändringarna i Kina. Artiklarna har behandlat politiska, strategiska och militärtekniska frågor. I detta nummer av Slagfjädern uppmärksammar han hur "världen rustar som aldrig förr". Däremot kommer den svenska försvarsförmågan att nå sitt bottenläge om inget radikalt görs.

Den senaste rapporten från det ansedda institutet för freds-forskning SIPRI visar på en starkt ökande rustning världen över. Sett över tiden har de senaste fem åren entydigt pekat på detta. Den

internationella vapenhandeln fortsätter att öka. Den senaste femårsperiodens volymökning innebär att vi nu är tillbaka på kalla krigets nivå. Men det är inte främst i Europa upp-rustningen sker denna gång utan i

andra världsdelar. Rapporten från Sipri som offentliggjordes i februari 2017, visar att vapenhandeln i världen har ökat med 14 procent den senaste femårsperioden.

USA visar en tydlig trend

En tydlig trend i utvecklingen är att USA har blivit viktigare och större när det gäller vapenexport och står nu för 33 procent av den internationella vapenhandeln. Enligt SIPRI beror ökningen av den amerikanska vapenförsäljningen till stor del på ökad efterfrågan från Mellanöstern och från länder i Östra Asien som Sydkorea, Japan och Taiwan.

– USA har en uttalad ambition att öka sin export, säger Aude Fleurant vid SIPRI.

Allt pekar på att regionala

General Dynamics Land Systems (GDLS) i USA har fått ett miljardkontrakt av Saudi Arabien för att upgradera deras M1A2 stridsvagnar. Landet har 595 stridsvagnar av typ M1A2 vilka ingår i de sex stående pansarbrigaderna som Saudi Arabien förfogar över.

S-400 är ett av världens mest effektiva luftvärnsrobotsystem med en räckvidd på 400 km. Vapensystemet produceras för fullt och sedan 2012 finns det i vårt närområde Kaliningrad.

Ubåten Kolpino är den senaste i raden av den nya modernare versionen av Kiloklass. Sammanlagt 40 stycken har Ryssland exporterat hittills.

spänningar och konflikter fortsätter att öka. USA exporterar idag vapen till 96 länder – långt mer än något annat land. Saudiarabien är det land som USA säljer mest vapen till, något som ifrågasatts i åratal. Men mänskliga rättigheter har inte varit avgörande för USA:s vapenexport enligt Aude Fleurant. Saudi Arabien är näst största nation avseende den totala importen av krigsmateriel och har ökat sin vapenimport den senaste femårsperioden med hela 212 procent.

Trump rustar

Ett viktigt ämne i en nyligen genomförd intervju med Donald Trump var de 54 miljarder dollar extra till försvaret, motsvarande nästan 490 miljarder kronor, som presidenten föreslagit i sitt första budgetutkast. Tillskottet motsvarar en ökning av försvarsutgifterna med tio procent. Han säger dessutom att det kan bli "mycket mer", så mycket som 30 miljarder dollar utöver de 54 miljarderna till försvaret. I svenska kronor skulle det bli sammanlagt 780 miljarder extra till försvarsutgifter.

– Vi ska uppgradera vårt försvar avsevärt. Vi kommer att ha den största militära förmågan vi någonsin haft när jag är färdig, säger presidenten i intervjun med morgonprogrammet Fox&Friends.

Ryssland på andra plats

Ryssland har en stabil andra plats som exportör och står för 23 procent av världshandeln. Flera av de tidigare ryska storkunderna har bortfallit, till exempel Libyen. Just nu är Indien den största kunden för rysk vapenexport tätt följt av Kina, Vietnam och Algeriet. Det sammanlagda värdet av den ryska vapenexporten motsvarar 125 miljarder kronor

per år. Nära hälften av exportvärdet står de ryska flygsystemen för. Förra året kännetecknades av en stark orderingång. Vapenkontrakt för 234 miljarder kronor undertecknades 2016 för framtida leveranser.

Den nyutnämnda utrikesministern i USA Rex Tillerson uttalade att USA bör hindra Kina från att få tillträde till de öar som Kina anlagt i Syd kinesiska havet. Uttalandet från utrikesministern har mötts av hätska uttalanden från en del kinesiska tidningar.

En tidning Global Times, varnar för "storskaligt krig". Tillerson behöver se över sin kärnvapenstrategi om han vill tvinga en kärnvapenmakt att dra sig tillbaka från sitt eget territorium, skriver ledarsidan.

Vietnam ökar kraftigt

Vietnam har seglat upp från en 29:e plats som importör till en 10:e plats. Det spända läget kring Paracellöarna och övriga gränstvister med Kina gör att Vietnam känner sig tvunget att upprusta sin försvarsförmåga. Viktiga leverantörer till Vietnam är Ryssland och Indien.

Paracellöarna annekterades av Kina i januari 1974, men Kinas

Fregatten av typ Admiral Grigorovich byggs av Yantar varvet i Kaliningrad. Sex fartyg har beställts av den ryska marinen. Ytterligare fyra fregatter beställdes av Indien i oktober 2016.

Här visar Kina sin senaste nyutvecklade stridsvagn VT-4 på en vapenmässa. Stridsvagnen väger 52 ton och har en kinesiskutvecklad dieselmotor på 1 300 hästkrafter. Annars är det mycket som kommer från den ryska stridsvagnsteknologin inklusive den automatladdade kanonen med 12,5 cm kaliber.

anspråk bestrids skarpt av Vietnam (vars kust ligger nära de västligaste delarna av arkipelagen).

Paracellöarna liksom övriga konstgjorda öar vid Spratleyögruppen har försetts med kinesiska luftvärnsrobotsystem och jaktflygplan. Under våren 2016 bogserade Kina fram en oljeborrtnorsplattform, men skarpa protester från Vietnam gjorde att Kina drog tillbaka plattformen.

Kina blev det första landet som köpte det toppmoderna Su-35 S multirollflygplanet. Ryssland var först tveksamt till export men gav sedan efter och sålde 24 flygplan till Kina. Många bedömare anser att sanktionerna mot Ryssland har gjort att landet tvingats exportera även mycket högteknologiska projekt för att få in valuta.

Kina ökar sin vapenexport

Kina står för en ny trend genom att vapenhandeln där ökar stort. Landet står i dag för en lika stor del av den totala vapenhandeln som länder som Frankrike eller Tyskland. Kina har ökat sin export med 88 procent, men har långt kvar till USA:s nivå. Fortfarande är Kina inte redo att sälja så avancerade vapen som USA

erbjuder på internationell nivå. SIPRI har problem med att få en inblick i hur mycket pengar som Kina drar in på sina vapenaffärer. Dessutom vet ingen utomstående vad det kostar att producera vapen i Kina. Kina använder sig av samma strategi som USA avseende vapenexport. De använder militär export för att knyta band till länder där de har ett intresse.

Kina bromsar in sin militära upprustning enligt vissa bedömare. Från de föregående årens ökningstakt som låg på över

tio procent höjer Kina försvarsutgifterna i år med endast omkring sju procent. Kina har stadigt byggt upp och moderniserat sitt försvar. Försvarsanslaget är 2,5 gånger större än Rysslands. Dessutom har landet full kärnvapenkapacitet och förnyar sina stridskrafter med mycket moderna vapensystem. På senare tid har Kina ökat sina territoriella anspråk i Sydkinesiska sjön. Detta är internationellt omstritt och ett utslag i Haagdomstolen till Kinas nackdel negligeras totalt.

Ökad rustning i Finland

Landet är ett av de senaste i raden av länder som rustar upp försvaret. Anslagen i Finland höjs gradvis så att de år 2020 är 1,5 miljarder kronor högre än i dag. NATO-länderna väntas också öka försvarsutgifterna, bland annat efter att USA pressat militäralliansens medlemmar att satsa mer pengar. Målet inom NATO är att varje land ska satsa minst 2 procent av BNP på försvaret. Detta kan jämföras med Sveriges 1,03 procent. Den nya försvarsmministern James Mattis i USA har meddelat sina kollegor i NATO-länderna att USA avser minska sitt engagemang för militäralliansen om inte medlemsstaterna lever upp till sina löften. Vicepresident Mike

Det välkända luftvärnsrobotsystemet Patriot används av 15 länder och systemet har varit operativt sedan 35 år tillbaka. Tysklands version på bild är av den senaste versionen. De äldre versionerna har avvecklats. Sverige överväger att inköpa den senaste versionen som kan bekämpa kryssningsrobotar och ballistiska robotar. Maximal höjdtäckning är 24 000 meter.

Pence hade en mjukare framtoning under säkerhetskonferensen i München i februari månad. Där slog han fast att "USAs stöd för NATO är starkt", men osäkerheten kring USAs engagemang för Europa borde också vara ett argument för att Sverige också ska stärka försvaret.

– Under Obamaadministrationen hade Sverige och USA en bra

informell relation som på något sätt syftade till att de skulle ingripa om Sverige blev attackerat. Men nu är det högst sannolikt att Trump ifrågasätter varför vi betalar så oerhört lite och varför USA ska sponsra

Sverige med sina skattepengar, menar Mike Winnerstig som är säkerhetspolitisk analytiker på Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Tyskland har aviserat en ökning av försvarsanslagen på 8 % innevarande år enligt försvarsministern Ursula von der Leyen. De baltiska länderna har även de kraftigt ökat sina anslag och når alla 2 % av BNP målet inom kort.

Trendbrott

Bara för några år sedan talades det mycket om att antalet väpnade konflikter i världen minskade. Men förra året skedde ett tydligt trendbrott och konflikterna ökade. Det pågår en generell upprustning på många håll inte minst i Asien. Den gamla kalla-kriget-tankens återupprepar sig även om de flesta politiker inte vågar

Ursula von der Leyen är sedan 2013 Tysklands försvarsminister och har aviserat en markant höjning av försvarsanslaget.

ta orden i sin mun. Alltför konflikter idag är inte enbart lokala utan har flera olika nationer som intressenter, vilket är tydligt inte minst i Syrien- och Jemenkrigen.

Svensk vapenexport ökar

Även den svenska exporten av krigsmateriel ökar. Vapenexporten uppgick till 11 miljarder kronor år 2016. Det är en ökning med 45 procent jämfört med 2015. Inspektionen för strategiska produkter (ISP) ser ett trendbrott, men det är främst Gripenbeställningen från Brasilien som slår igenom. Framgent kommer svensk export att öka ännu mer i och med Brasilienordern som omfattar närmare 40 miljarder kronor.

Sverige i fokus

Det är uppenbart att det saknas miljarder till det svenska försvaret de kommande åren. Hur har det blivit så här och hur mycket behövs egentligen? Det bör påpekas att flera pågående projekt drar mycket pengar. Dessutom har dollarns uppgång inneburit kraftiga fördyringar. När vi ska återgå till värnplikt, kommer det att bli ännu dyrare. Det krävs bland annat nya förläggningar.

Det är en viktig signal till omvärlden att Sverige inte halkar efter jämförbara nationer. På lite sikt skulle Sverige behöva komma upp till minst 1,5 % av BNP vilket ändå är lägre än alla grannländer. För att nå dit krävs 20 miljarder ytterligare per år. Detta är ingen gigantisk summa jämfört med andra satsningar som görs i Sverige.

Försvarsmaktens anslag har urholkats med minst fem miljarder kronor under perioden 2016–2020. Jämfört med budgetunderlaget för 2017 ökar kostnaderna för materielunderhåll med över 200 miljoner kronor årligen.

Försvaret behöver minst 6,5 miljarder kronor extra i sin planering. Därför måste Försvarsmakten "ta bort, reducera eller förskjuta tidigare planerade åtgärder, vilket påverkar

JAS Gripen är såld till sex nationer. Den senaste försäljningen skedde till Brasilien. Denna affär börjar synas i exportsiffrorna.

Det är främst utvecklingsarbetet som startat. Belgien är en ny nation som seglat upp som en potentiell köpare på senare tid.

utvecklingen av krigsförbanden negativt", skriver Försvarsmakten i sitt budgetunderlag.

Dessutom säger Allan Widman, Liberalernas försvarspolitiska talesperson, att det i ÖB:s besked finns en viss osäkerhet kring vilka nivåer som krävs för att bibehålla försvarsförmågan. Allan Widmans bedömning är att ÖB och försvarsmakten är satt under press av regeringen. Man vill ogärna att ÖB talar om hela sanningen, det blir ett lite otydligt budskap, men summerar man är det uppenbart att det behövs 15–20 miljarder till under beslutsperioden. Han är satt under politisk press att inte berätta hela sanningen, säger Allan Widman.

Svensk förmåga

ÖB är tydlig och säger att "risktagningen nu ökar i relation till omvärldsutvecklingen". Svenskt luftförsvar är hotat om inget görs. ÖB nämner tre konkreta system som är hotade och har avgörande betydelse för Försvarsmaktens förmåga.

- Medelräckviddigt luftvärnsrobot-system (Riksdagsbeslut, ska finnas på plats 2020),
- Sensorsystem för övervakning av hav och luftrum,

- Ledningssystem för armébrigaderna

Utan denna förnyelse står Försvarsmakten nästan naken inför de hot som växer sig starkare för varje dag.

Svensk försvarsdebatt

I pressen kunde man nyligen läsa att "Hultqvist sprattlar i ÖB:s nät", vilket skulle vara ett tecken på att försvarsministern måste ge besked på ÖB:s budgetunderlag. Försvarsdebatten har blivit ett inrikespolitiskt slagträ istället för att fokusera på svensk säkerhetspolitik kopplat till omvärldsläget. Om det är någon som sprattlar i nätet så är det svenska folket, vårt oberoende och vår frihet som nation. Just nu har svensk försvarsförmåga nått sitt bottenläge jämfört med omvärldens kraftfulla upprustning. Enligt försvarsalliansen NATOs senaste årsrapport ökade NATO-länderna sina försvarsbudgetar med 3,8 procent under 2016.

Kort efter att budgetunderlaget från Försvarsmakten presenterades, kom försvarsminister Hultqvist med en övergripande partipolitisk överenskommelse avseende försvaret. Förslaget innebär ett tillskott för

försvaret i vårbudgeten för innevarande år på 500 miljoner kronor. Liberalerna och Sverigedemokraterna stod utanför överenskommelsen. Av detta tillskott går 425 miljoner till Försvarsmakten. Trots alla övningar och andra åtgärder känns det ändå som om de svenska åtgärderna alltid kännetecknas av för lite och för sent.

Många politiker är nöjda med beslutet att inte lagra ryska gasrör för Nord Stream 2 och ser det som en säkerhetspolitisk framgång. Detta är enbart en imaginär framgång ty hotet mot Gotland kvarstår och först när vår Försvarsmakt blir avsevärt starkare skapas trygghet i området.

När skall våra politiker ta ett helhetsansvar för landets säkerhet? Alla våra grannländer ökar sin försvarsförmåga men vi för endast en aktiv diskussion som inte gör landet säkrare. Vår svaghet skapar ett strategiskt vakuum som i sin tur skapar ett instabilt säkerhetsläge. Detta gäller inte bara för oss utan i hög grad för våra grannländer som också de påverkas av vår otillräckliga försvarsförmåga mot många nya hot. ■

Bilder: Wikipedia

De svenska automatkarbinernas utveckling

FOTO: THOMAS ECKERED

De svenska automatkarbinernas utveckling

FOTO: THOMAS ECKERÖ

Henrik Jansson

Den svenska skyttesoldatens beväpning har under tiden från 1950 till idag genomgått en stor utveckling. De enkla repetergevären med relativt låg eldkraft har ersatts av moderna automatkarbiner med stora anpassningsmöjligheter och möjlighet att montera många olika tillbehör. Dagens svenska skyttesoldat har med sin automatkarbin en mycket bra förmåga att verka och lösa många olika militära uppgifter. I denna artikel skall vi följa utvecklingen av de svenska automatkarbinerna och även få en inblick i vad som komma skall i form av en framtida automatkarbin för den svenska skyttesoldaten. Författaren Henrik Jansson är aktiv inom Försvarsutbildarna bland annat som instruktör för AK5C.

Under 50-talet var den svenska försvarsmaktens huvudsakliga beväpning för den enskilde soldaten repetergeväret Mauser m/96 i kaliber 6,5x55 mm eller den svenska kpisten m/45B i 9x19 mm. Ett mindre antal AG m/42B i kaliber 6,5x55 mm fanns också. Under denna tid stod hela världen inför en stor upprustning i och med att spänningen mellan Warszawa-pakten och NATO växte. Det stod snabbt klart för Sverige att den dåvarande beväpningen för den enskilda skyttesoldaten var alldeles för svag och arbetet började med att uppgradera honom med någon form av automatgevär.

Från Mauser m/96 till AK4

Försvarets Materielverk och försvarsmakten genomförde försök med experimentgevär tillverkade i Sverige i kaliber 6,5x55 mm. Dessa gevär tillverkades på Eskilstuna Gevärsfaktori och benämndes fm/56 och fm/57. Vapnen var en vidareutveckling av AG m/42B men mekanismen var bytt från ett lågtryckssystem till ett högtryckssystem med pistong. Skillnaden är att i ett lågtryckssystem leds krutgaserna från pipan tillbaks till lådan för att trycka tillbaks slutstycket (likt en AR15, en amerikansk föregångare till M16), men ett högtryckssystem har i stället en pistong som driver tillbaks slutstycket (likt AK5). Vapnen såg ut som en blandning av ett automatgevär från andra världskriget och den svenska kpisten m/45B, från vilken pistolgreppet och den fällbara kolven var lånade.

Efter utförda tester 1959 beslutade Försvarets Materielverk att inte fortsätta med fm/56 eller fm/57 då de inte ansågs som tillräckligt tillförlitliga. Testerna gick vidare till utländska vapentillverkare. Det belgiska vapnet FN FAL, (Fabrique Nationale - Fusil Automatique Léger) samt Heckler & Kochs G3-gevär köptes år 1960 in i totalt 70 exemplar. Ett annat intressant vapen som testades samtidigt var GRAM-geväret från gevärsfaktoriets i Eskilstuna, vilket likt fm/56 och 57 också var en vidareutveckling av AG m/42B. GRAM fanns i både kaliber 6,5x55 mm och i kaliber 7,62x51 mm och matades från ett 20-skottsmagasin.

GRAM-gevär i 7,62x51mm (AM.007127)

Det amerikanska M14-geväret samt det schweiziska geväret SIG 510 testades också. GRAM, SIG 510 och M14 valdes dock snabbt bort och fokus låg på FN FAL och HK G3. Anledningen till att det blev just FN FAL och HK G3 var att dessa två var de i särklass mest använda vapnen i västvärlden vid denna tidpunkt. Kalibern som testades var den klassiska svenska militärkalibern 6,5x55 mm och det fanns stora lager av denna patron tillgänglig.

fm/61, FN FAL ovan (AM.006726) samt fm/63, HK G3 Nedan (AM.045366) i 6,5x55 mm

fm/57 i 6,5x55 mm med ett 20-skottsmagasin (EM.82662)

FOTO: ESKILSTUNA STADSMUSEUM

FN FAL var vid denna tidpunkt vida spritt i världen och hade använts av över 90 länder bland annat Storbritannien och Kanada. Vapnet var känt som ett ansett och pålitligt vapen. HK G3 var också välanvänt och väl ansett av brukarna, däribland framförallt den tyska försvarsmakten.

Både FN FAL och HK G3 testades som försöksmodeller under 1961-64 av bland annat kustjägarförband och båda befanns vara välbyggda och robusta vapen och testerna på förbanden gick väl. HK G3 utmärkte sig som den bättre av de två och anledningen var framförallt slitstyrkan. Kostnaden för HK G3 var dessutom lägre än för FN FAL. HK G3s stabila konstruktion påverkade också beslutet där vapnets låda är i ett enda stycke, jämfört med FN FAL vars låda består av två delar.

Kalibern på vapnet var givetvis ett ämne för diskussion. Ballistiskt är 6,5x55 mm överlägsen 7,62x51 mm då den avskjutna projektilen håller överljudsfart ända till 1500 m skjutavstånd. En projektil från ett gevär i kaliber 7,62x51 mm håller överljudsfart till cirka 850 m.

Precisionen blir väsentligt sämre för en projektil som färdas i en hastighet under ljudets hastighet, vilket är cirka 330 m/s. Ett gevär i kaliber 6,5x55 mm kan med bibehållen precision teoretiskt bekämpa mål som befinner sig på 1500 m avstånd från skytten.

En undersökning, kallad SALVO-utredningen som genomförts av USA, om stridsavstånden under andra världskriget och Koreakriget visade emellertid att de flesta strider genomfördes på avstånd mindre än 300 m. NATO hade standardiserat sin ammunition 1953 och beslöt sig för att använda 7,62x51 mm. FMV och den svenska försvarsmakten beslutade att testa båda vapnen i kaliber 7,62x51 mm och i kaliber 6,5x55 mm.

1964 kom så det stora beslutet inom försvarsmakten att gå ifrån trotjänaren 6,5x55 mm och ersätta den med kaliber 7,62x51 mm. Att tillverka den kommande nya automatkarbinen (som verkade bli HK G3) i en annan kaliber än det som den ursprungligen tillverkades i skulle bli mycket dyrare än att använda 7,62x51mm.

Truppförsöken fortsatte och i oktober 1964 antogs så slutligen HK G3 som den nya svenska automatkarbinen. Under truppförsöken hade FN FAL fått namnet AK1 och fm/56 samt fm/57 benämndes respektive AK2 och AK3 varför HK G3 fick benämningen AK4.

Vapnet började licenstillverkas och de första gevären tilldelades förbanden under 1967.

AK4 (AM.067811)

Från AK4 till AK5C och D

Sverige hade förskonats från att dras in i andra världskriget, och en effekt av detta var att de förråd som fanns av framförallt Mauser m/96 i princip var orörda. År 1970 hade en total mobilisering av den svenska försvarsmakten inneburit att 60 % av soldaterna hade utrustats med det gamla repetergeväret Mauser m/96. Frågan som den svenska försvarsmakten brottades med vid denna tidpunkt var om de skulle låta tillverka fler AK4 eller skaffa ett helt nytt vapen.

Vid denna tidpunkt hade stora delar av världen börjat använda kalibern 5,56x45 mm vilken senare blev en standardiserad NATO-kaliber, år 1980. Kostnaderna för ett nytt vapen i kaliber 5,56x45 mm var enligt FMV hälften mot att låta tillverka mer AK4 i samma mängd. Kostnaderna för ammunition för att utbilda på AK4 var också högre för AK4 än för ett nytt vapen i kaliber 5,56x45mm.

I mitten på 70-talet köpte därför FMV in och testade ett flertal vapen i kaliber 5,56x45 mm. Dessa omfattade Armalite AR18, M16A1, Beretta AR70, HK33, SIG 540, Steyr AUG, FFV890C, FN FNC samt Stoner 63. Efter de initiala försöken beslöt FMV 1976 att gå vidare med FFV890C, som var en i Sverige licenstillverkad, något modifierad Galil SAR från Israel, samt FN FNC. Den främsta anledningen till att dessa två vapen valdes ut var deras kvalitet och tillförlitligheten i vinterklimat.

FFV890C (AM.006351)

Under truppförsök år 1979-80 utmärkte sig FN FNC som den bästa kandidaten till att bli Sveriges nya AK, men ett antal modifieringar från ursprungsvapnet var nödvändiga. Vapnet modifierades och nya truppförsök genomfördes åren 1980-85 varpå ytterligare modifieringar gjordes. 1986 var FMV och Försvarsmakten nöjda med det nya vapnet och de första AK5 nådde förbanden under 1987. Vapnet var då väsentligt förändrat från sin ursprungskonfiguration med nytt handskydd, ny ytbehandling, nya riktmedel, nytt manöverhandtag, ny säkringsomställare, ny rem och rembyglar, ny varbygel, ny magasinsspärr samt att möjligheten att avge treskottsseld togs bort.

FN FNC (AM.125687)

AK5 (AM.009996) i sin ursprungsconfiguration

FMV ville även ta fram en variant som var försedd med någon form av optik och tester med olika kikarsikten och fästen på lådan genomfördes. SUSAT-siktet valdes ut (vilket även användes av Storbritannien på deras L85A1) och en kindkamsförhöjare installerades. Detta vapen testades ytterligare och då det presterade väl slogs designen fast. Vapnet kallades för AK5B och levererades till förbanden 1991. Totalt levererades ca 5400 st. Vapnet blev dock aldrig populärt bland användarna.

Enligt utsago från soldater som använt såväl vanliga AK5 som AK5B under militärtjänstgöringen var de inte nöjda med AK5B. Vapnet blev för tungt, SUSAT-siktets inställning var krånglig och det var inte helt skottfast, riktmedlet var en enkel stolpe och vid rörlig strid var vapnet onödigt klumpigt. AK5B drogs till slut tillbaka och vapnen skrotades.

Skillnaden mellan de olika gevärskalibrarna, som funnits och finns inom den svenska försvarsmakten är markant. Den klassiska 6,5x55 mm är ballistiskt sett överlägsen de båda andra men används inte inom NATO-sfären. 7,62x51 mm har en hög anslagsenergi, men väger betydligt mer per patron, varför mindre mängd ammunition kan bäras av den enskilde soldaten. 5,56x45 mm är en liten patron med låg vikt varför den enskilda soldaten kan bära med sig mycket mer ammunition än med de båda andra kalibrarna, men den har en lägre anslagsenergi. Erfarenheter av effektiviteten i målet, framförallt från USAs konflikter i Irak och Afghanistan visar att 5,56x45 mm möjligen är för klen. Dock så kan detta bero på dåligt placerade skott som inte klarar av att bekämpa ett mål, då effektiviteten av en träff i målområdet (övre torso eller huvud) med en enda 5,56-kula oftast är tillräcklig.

Under 90-talet ansåg FMV att en förbättring och uppgradering av AK5 var nödvändig, främst för att de

ville införa möjligheterna att modifiera vapnet med tillbehör. Frågan ställdes till försvarsmakten som var positiv och framförallt ville ha en bättre ergonomi hos vapnet samt skenor att sätta tillbehör på. Skenor brukar benämnas "rails" på engelska och är tillverkade enligt standarden MIL1913 "Picatinny rail" som finns inom NATO.

300 vapen byggdes om och blev de första AK5CF där F står för "försök". Vapnet hade en skena på lådryggen med ett rödpunktssikte från Aimpoint monterat, ställbar och vikbar kolv, nytt pistolgrepp, sistaskottspärr och ett handskydd med en skena på undersidan. De första försöken genomfördes 2003 och soldaterna var mycket nöjda med vapnet, men tyckte att det var för tungt och för långt samt att det borde finnas skenor på sidan av handskyddet också. Vapnet modifierades och fler trupptester genomfördes.

Efter ytterligare modifieringar fastslogs vapnets utformning och utseende och de första AK5C levererades 2006/2007. Skillnaderna mot den gamla AK5 var många: en sikteskena på lådryggen med ett rödpunktssikte monterat, pipa kortad till 350 mm, ny flamdämpare, nytt rembygelfäste, nytt justerbart axelstöd, nytt handskydd, säkringsomställaren finns på båda sidor av vapnet, nytt pistolgrepp, sistaskottspärr och fällbart korn. Dessutom gjordes ett antal kvalitetsmässiga förbättringar på vapnet och gasregleringen ändrade till endast ett gasläge.

AK5C (AM.090165)

Planer fanns för en prickskyttevariant, i samma anda som AK5B, men de planerna skrotades. Tillbehören till AK5C och D omfattar bland annat ett främre grepp, rödpunktssikte från Aimpoint, en lasermodul med IR-laserpekare och IR-belysare, fäste för granatkastartillsats, och kombinerad vapenlampa och laserpekare. Försök har gjorts med en ljuddämpare (suppressor). Magasinet är ett specialtillverkat plastmagasin, men det har funnits en del problem med dessa där plasten spruckit. Värt att notera är att detta nya plastmagasin inte passar i en vanlig AR15, medan vanliga AR15-magasin passar utmärkt i AK5C.

I början av år 2000 slutlevererades alla AK5 i sin ursprungliga design och Försvarsmakten ville då ha en

kortare variant av AK5 som skulle användas av fordonsförare, befäl etc.

Försvaret hade vid denna tidpunkt alla AK5 de behövde och beslutet fattades att bygga om cirka 20 000 oanvända AK5-vapen till 10 000 förkortade vapen. I samband med att AK5C levererades i sin slutliga konfiguration runt 2005, justerades även samtliga förkortade AK5 med samma modifieringar som AK5C genomgått och benämndes AK5D.

AK5D led dock av problemet att eldhastigheten vid automateld ökade allteftersom vapnen slets. Anledningen till detta var enligt FMV det korta avstånd mellan gasuttagsporten i pipan och patronläge vilket sliter extra hårt på alla delar. Risken med denna förhöjda eldhastighet är att delar slits ut i förtid och vapnet blir obrukbart. Vapnen justerades och förbättrades och idag är problemet löst.

AK5D-prototyp (AM.068395)

Totalt har cirka 40 000 AK5C levererats till den svenska försvarsmakten och cirka 10 000 AK5D.

Författarens egna erfarenheter av AK5C är mycket goda. Vapnet är stabilt och funktionssäkert och ergonomin hos alla reglage är mycket god. Möjligheterna till modifieringar av vapnet med tillbehör är också mycket goda och vid egna tester så monterades ett kikarsikte, benstöd och ett annat främre grepp, vilket gav ett helt nytt vapen. Med benstödet och kikarsiktet i 2,5-10 gångers förstoring, blev den lilla automatkarbinen ett potent skarpskyttevapen. De främsta nackdelar som finns med AK5C är att trycket inte är bra samt att det är tungt.

I början av 2000-talet ansåg Försvarsmakten att även AK4 skulle behöva en uppdatering. Av de cirka 250 000 vapen som fanns vid denna tidpunkt, skrotades cirka 200 000 och resterande 50 000 byggdes om. Förändringarna omfattade en skena på lådryggen där samma typ av rödpunktssikte som på AK5C monterades, de öppna riktmedlen togs bort och en renovering av vissa slitagedelar inuti vapnet gjordes. Många av de AK4B som finns idag står fortfarande i förråd och är helt oanvända, varför det kommer att finnas AK4-vapen tillgängliga under en lång period. Idag används AK4B av det svenska Hemvärnet.

AK4B

Det som planeras i ett nästa steg av FMV och Försvarsmakten är ytterligare en uppdatering till AK4B med en ny ställbar kolv. Detta vapen kommer att kallas AK4C och är ämnat för hemvärns-kompanierna. Det kommer även att finnas ett nytt handskydd till AK4 med skenor för montering av tillbehör som benstöd, ficklampor och främre handgrepp. Dessa vapen, med både ställbar kolv och nytt handskydd med skenor kommer framförallt att levereras till insatskompanierna och kallas för AK4D.

Fortsättning följer i nästa nummer om AK6.

Källhänvisningar:

Utvecklingen av automatkarbinen och dess tillbehör, Per Arvidsson

Intervjuer med Per Arvidsson, FMV

<http://www.forsvarsmakten.se/sv/information-och-fakta/materiel-och-teknik/vapen/automatkarbin-4/>

Vissa bilder på vapen är tagna med vänlig hjälp av Armémuseum. Vapen och andra föremål finns tillgängliga på <http://www.digitaltmuseum.se> och alla är sökbara via identifikationsnummer för vapnen (AM-nummer) som finns angivet i bildtexten.

På Armémuseum finns stora och spännande samlingar. Traditionellt har dessa i första hand visats i urval i utställningar och böcker. Stora delar av samlingarna har därför sällan eller aldrig blivit visade för den intresserade allmänheten.

Målet med www.digitaltmuseum.se är att bland annat Armémuseums samlingar ska vara tillgängliga för alla intresserade, oavsett tid och plats. Förhoppningen är att samlingarna nu enklare ska kunna användas för bildsökning, fördjupning, studier, undervisning och gemensam kunskapsuppgyggnad.

Slagfjädern och författaren till denna artikel är intresserade av att höra vilka vapen och vapensystem som du som läsare är intresserad av att läsa om. Skicka en epost till chefredaktören eller direkt till författaren på: hjhistart@gmail.com

Vilken utbildning ger Försvarsutbildarna?

En läsare av Slagfjädern, också medlem i en av Förbundets föreningar, skrev till redaktionen när decembernumret hade kommit ut:

"I tidigare års utgåvor av Slagfjädern har ni ett stort antal kurser inom MOUT, O-plats, eld och rörelse, tunga vapen och så vidare. Detta är något jag saknar i det centrala kursutbud som ni nu hänvisar till. Är detta kurser som Försvarsutbildarna Stockholm inte längre utbildar i eller kan jag hitta dessa kurser på något annat ställe?"

Det dystra svaret är att sådana kurser har vi inte ordnat de senaste åren och de är svåra att hitta på andra ställen. Under år 2016 anordnade Tunga Infanteriföreningarna två

soldatprov, och Vintergatan hölls 2016 och i år. Det var inte mycket och varför är det så?

En anledning är att Försvarsmakten bara tillåter personer som har en befattning där att använda FM:s vapen. För den som är både hemvärnssoldat och medlem i en försvarsutbildarförening är det inget problem, men för all andra medlemmar blir det ingen skjutning eller sprängtjänst.

En annan förklaring är att Förbundets ledning under senare tid lagt mer arbete på stöd till Försvarsmakten, till exempel "Military Weekends" och till civil krisutbildning "För din säkerhet", än på de traditionella "FBU-verksamheterna". Dessutom har de flesta

Thomas Eckered

föreningar, som ju har det största ansvaret för sin medlemmar, inte varit särskilt aktiva under senare år.

Det är ingen tillfällighet att de två föreningar som syns mest i Slagfjädern är Musketerarkåren och Karlbergs Musikkår. De är de mest aktiva och både medlemmar och utomstående har glädje av dem.

Låt oss hoppas att den nya värnplikten kommer att ge oss nya medlemmar som vill ha befälsutbildning hos Försvarsutbildarna. ■

Försvarsutbildarna Stockholm och Södermanland söker Ungdomsledare och instruktörer

Försvarsutbildarna i Stockholm och Södermanland bedriver ungdomsverksamhet i fyra föreningar med sammanlagt 10 ungdomsavdelningar.

Ungdomsverksamheten drivs av ungdomsledare och instruktörer helt på ideell basis och består vanligtvis av teorilektioner en gång i veckan och helgövningar med övernattnings med lite olika intervall beroende på vilken förening man tillhör.

Ungdomsverksamheten skall ge ungdomar mellan 15 och 20 år en meningsfull fritidsaktivitet och stimulera intresse för att engagera sig i Totalförsvaret som anställd soldat, officerare, hemvärnssoldat eller inom de frivilliga

försvarsorganisationerna.

Verksamheten har och kommer att få en del vakanser då några av kamraterna valt att ta sig an andra utmaningar där de vill spendera sin tid.

Ungdomsledaren

även benämnd avdelningschef, är den person som leder ungdomsavdelningens genomförandearbete med planering av verksamheten, genomförande av övningar med mera. Ungdomsledaren rapporterar till egen förening och till förbundets utbildningsledare ungdom.

Instruktör-förmän i ungdomsverksamheten

Vi söker också nya instruktörer som kan verka över tiden som förmän inom ungdomsverksamheten, det vill säga vara med och planera och genomföra lektioner, moment och hela övningar under ungdomsledares ledning.

Läs mer om uppgifter, krav, meriter med mera på Förbundets hemsida

<http://www.forsvarsutbildarna.se/stockholm>

eller e-posten stockholm.ungdom@forsvarsutbildarna.se

Vintergatan 17

FOTO: MALIN LINDER

Arets upplaga av Vintergatan avhölls traditionsenligt på Livgardets övningsfält den 28 januari med drygt 60 deltagare. Vädret var gråmulet, mörkret kompakt och temperaturen kretsade kring 0-graders-strecket. Desto gladare miner visade både deltagare och funktionärer.

Segrade gjorde Patrik Ångman från IK St Erik med 32 träff av 42 möjliga. Skyttarna kom främst från hemvärnskompanier i Livgardes- och Södertörnsgrupperna, men även mer långväga deltagare från Värmland och även i år från Finland. I år var det strikt förhandsanmälan och kontroll med respektive utbildningsgrupp om deltagaren har behörighet på vapnet.

Förberedelserna för tävlingen kom igång sent. Det var för

förbundsstyrelsen länge oklart om det fanns möjligheter att ekonomiskt genomföra årets Vintergata. I november utsågs dock undertecknad till övningsledare och Kjell Karlström och Mikael Källman till biträdande. Med framåtanda, glatt humör och stor kompetens åstadkom Kjell och Micke på kort tid en mycket trevligt upplagd – och svår – övning, som väckte stort bifall från de tävlande. Detta bekräftades i en efter tävlingen genomförd enkätundersökning.

Ett gäng säkra och duktiga instruktörer och funktionärer hade trummats ihop, som tjänstgjorde som skjutplatschefer, biträden och bevakningspersonal. De visade vilken glädje och god förmåga det finns inom frivilligrörelsen. Trängbälsföreningen ställde upp med

sedvanlig funktionärlunch, kaffe och hamburgare en masse – ett mycket uppskattat inslag.

Kansliet bestod av Peter Hawlitzky och med Irma Palm som vänlig men bestämd dirigent. Resultatet var framräknat några minuter efter det att sista skytten gått i mål och segraren kunde därför gratuleras på plats i Tranbygge.

Nästan enligt tidplanen kunde övningen avslutas – övningsledare, funktionärer och tävlande kunde nöjda dra sig hem för att fira lördagsnatt.

Ett stort tack också till alla deltagare och funktionärer som gjorde det möjligt att genomföra Vintergatan 2017.

Vi ses igen januari 2018!

Johan René

Forsvarsutbildarna Stockholm och Södermanland söker

Rekryteringskoordinator för Forsvarsutbildarna Stockholm och Södermanland

Just nu söker förbundet en person som kan ansvara för rekryteringsfrågor i förbundet. Arbetet omfattar både rekryteringen till vuxenverksamheten, främst då bemanningsuppdraget för hemvärnssjukvårdare men även Military Weekend och rekryteringen till ungdomsverksamheten.

Läs mer om uppgifter, krav, meriter med mera på Förbundets hemsida

<http://www.forsvarsutbildarna.se/stockholm>
eller e-posten stockholm.ungdom@forsvarsutbildarna.se

Förbundsstyrelse, funktionärer och adjungerade 2017-2018

Lars-Olof Nilsson
Förbundsordförande
till 2018

Mats Lekman
Vice förbundsordförande
till 2019

Johan René
FS-ordförande
till 2019

Irma Palm
Förbundssekreterare
till 2018

Yvonne Hansen
FS-ledamot
Förbunds-kassör
till 2019

Fredrik Ehlinger
FS-ersättare
till 2018

Asterix Ekerow Wittinghoff
FS-ledamot
till 2019

Helen Falk
FS-ersättare
till 2018

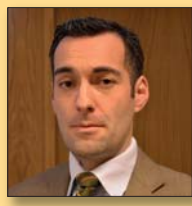
Jan Forsberg
FS-ledamot
till 2019

Peter Hawlitzky
FS-ledamot
till 2018

Erik Nilsson
FS-ledamot
till 2019

Johan Nyström
FS-ledamot
till 2018

Mats Nilsson
FS-ledamot
Ungdomsledare ungdom
till 2019

Roger Nilsson
FS-ledamot
till 2018

Olof Schylander
FS-ledamot
Vice FS-ordförande
till 2018

Johan Sterner
FS-ersättare
till 2018

Daniel Ottosson
C Livgardesgruppen

Tony Fagerholm
C Södertörnsgruppen

Mikael Smedin
C Södermanlandsgruppen

Håkan Johansson
Revisor
till 2018

Svante Nygren
Revisor
till 2018

Robert von Knorring
Medaljutskottets ordförande
till 2018

Per Andersson
Valberedningens ordförande
till 2018

Den nyvalde förbundsordförande Johan René, Förbundets ordförande Lars-Olof Nilsson och avgående ordförande i Valberedningen Thomas Eckerød.

FOTO: AGNETA CEDERVALL

Ingen ansvarsfrihet för Förbundsstyrelsen

Förbundsstämman den 21 mars 2017 valde Johan René till ny ordförande för Förbundsstyrelsen, Irma Palm till Förbundssekreterare och Yvonne Hansen till Förbundskassör. Irma Palm och Yvonne Hansen har båda en lång historia i Förbundet och dess föreningar. Johan René kom till Förbundet först under år 2016 som tf Förbundssekreterar. Han är också medlem i Militärtolkförbundet. Han har en bakgrund som Förbundet kommer att ha stor nytta av. Han är fil.kand (ekonomisk historia, national-ekonomi, företagsekonomi, juridik och statskunskap). Han tog sin officersexamen år 1976, är överste och gick i pension under 2016.

De propositioner från Förbundsstyrelsen och motioner från föreningarna som hade ställts till Stämman godkändes i de flesta fallen. Det innebär att ökad uppmärksamhet skall ägnas ökade intäkter och minskade utgifter under verksamhetsåret 2017 – 2018. Bland annat skall kostnaderna för kontorslokaler och för Slagfjädern minskas. Förslag om höjning av föreningarnas avgift till Förbundet (20 kronor per medlem) togs inte av Stämman, vilket nog inte förvånar dem som varit med om den diskussionen under tidigare år.

Att Förbundsstyrelsen inte beviljades ansvarsfrihet trots att revisorerna rekommenderade ansvarsfrihet är naturligtvis anmärkningsvärt, men behöver inte leda till att ett formellt ansvarstagande av en eller flera ledamöter utkrävs. Om ingen åtgärd vidtas inom sex månader från Stämmans datum beviljas ansvarsfrihet automatiskt i en ideell förening som Förbundet. Stämman tog ändå inte en ända i förskräckelse, men kunde mycket väl ha gjort det om inte Förbundsordföranden hade använt sin skicklighet att dämpa känslor och leda stämmor.

Redan under hösten 2016 hade Förbundsstyrelsen visat tecken på sprickbildning. Tre ledamöter, som var valda till mars 2017, hade avgått under pågående valperiod. En ersättare hade meddelat att han inte skulle ställa upp som kandidat vid valet 2017. När Valberedningen började sitt arbete inför Stämman 2017 meddelade en av revisorerna att han inte ställde upp som kandidat till vare sig revisorsposten eller någon annan post. Den andre revisorn svarade att han kunde ställa upp om det inte gick att finna en annan kandidat. Utgångsläget var inte gott för Valberedningens arbete.

Slutresultatet av ombudens val kan ses i porträttgalleriet på sidan 16.

Förbundsstyrelsen för arbetsåret 2017 – 2018 är fullständig och har som synes fått ett antal nya medlemmar.

Utgångsläget för Förbundets fortsatta arbete är alltså gott. Inte ens det ekonomiska läget borde vara anledning till större oro. Också om kapitalintäkterna minskar under en period kvarstår kapitalet, som inte behöver lämnas orört utan får användas för utbildning enligt de ursprungliga donationsvillkoren. ■

Thomas Eckerød

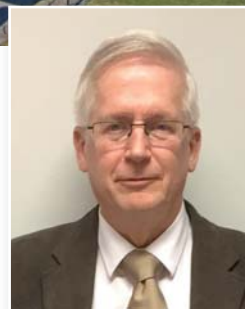
Vårhälsning från Försvarsutbildarna Gotland

FOTO: MALIN LINDER

Vad händer hos Försvarsutbildarna Gotland?

Hej alla försvarsutbildare!

Jan-Eric Engström

Ett nytt spännande år står för dörren. Förbundsstämman hölls onsdagen den 22 mars kl 19.00 på Kupan. Vår härliga trivselhelg är i år 21-23 april. Grundutbildning för frivilliga genomför vi den 5 maj till den 19 maj. Military Weekend har vi fredagen den 16 juni till söndagen den 18 juni.

Årets höjdpunkt är som jag skrev i julhälsningen att vi har Försvarsutbildarnas riksstämma på Fårö kursgård helgen den 10-11 juni. Vi ser fram mot att visa upp vår fina kursgård i sin finaste skrud för alla försvarsutbildare från hela landet.

Vad händer på Fårö kursgård?

Platschefen Lasse Weinebrandt fortsätter med upprustningen och följer en uppgjord underhållsplan. Där skall våra byggnader målas, fönsterrenovering, uppsnyggning av rummen och mycket mera göras. Förra året gjorde vi klart asfalteringen av vägar och garageplanen, plåtslog huvuddel av våra förråd samt ljuddämpade hela Diger.

Årsstämman och Trivselhelg

Vi fortsätter även i år med att ha en enklare årsstämma för att istället

satsa på en bra trivselhelg där alla är välkomna att delta. Förra året blev en succé. Det skulle glädja oss mycket om ni kan komma till denna trivselhelg och hjälpa oss att ställa iordning inför riksstämman och årets säsong samt själva se hur fin kursgården är. Trivselhelg genomförs fredagen den 21 till söndagen den 23 april. Anmälan till platschefen telefon 0498-22 41 33 alternativt på mail info@farokursgard.se senast en vecka innan respektive aktivitet.

Årsavgiften och adressförändringar

Årsavgiften för 2017 är 100 kr att betalas på bankgiro 890-9335.

Adressförändringar anmäls till vår sekreterare Kjell Jakobsson på mobil 070/666 00 62, mail kjell_jaken@hotmail.com

Om du meddelar dig via mail så får vi en aktuell mail-lista och kan på sikt spara porto för våra utskick.

Semester på Fårö?

Fårö Kursgård erbjuder Bed & Breakfast till rimliga priser. Som Försvarsutbildarmedlem har du dessutom 25 procents rabatt! Boka på telefon 0498-22 41 33, tala om att du är medlem i Försvarsutbildarna. Ytterligare information:

www.farokursgard.se

Hjärtligt välkomna på våra aktiviteter.

Jan-Eric Engström
Förbundsordförande

Vad händer på Gotland?

1 april – 30 oktober	Fårö Kursgård öppen	Fårö
21 – 23 april	Trivselhelg	Fårö kursgård
21 – 23 april	Styrelsemöte	Fårö kursgård
22 – 23 april	ÖS sammanträde	Fårö kursgård
9 – 10 maj	Kursgårdsägarkonferens	Falsterbo
5 – 19 maj	GU-F-kurs	Fårö kursgård
10 – 11 juni	Riksstämma	Fårö kursgård
16 – 18 juni	Military Weekend	Tofta, Gotland

Slagfjädern saluterar

FOTO: DICK ABRAHAMSSON

April

03	Per Andersson	Pansar	50
04	Bo Johansson	Musikkåren	70
05	Tamas Weber	Pansar	75
07	Lars Skoglund	Träng	80
07	Åke Redving	Signal	75
08	Peter Berggård	Tunga	60
09	Bengt Vegraeus	Signal	75
09	Tore Randin	Pansar	80
12	Hans Göran Wester	Träng	75
15	Thomas Ringbom	Signal, Träng	50
16	Hans-Erik Jakobsson	HvHbr	60
18	Björn Ångman	HvHbr	70
20	Gunnar Kling	Musikkåren	70
20	Haidi Opava	Södermanland	60
23	Bo Ellsall	Träng	95
23	Mats Svenningsson	Träng	70
23	Ingvar Norelius	ArtGrk	60
24	Hans Fallström	Träng	75
25	Björn Englund	Musikkåren	75
28	Lars-Åke Larsson	Tunga	70
30	Lotta Lindeberg	Samhber, HvHBR	50

Maj

01	Tord Ocklind	St.Eriks	80
08	Elisabeth Roos	Södermanland	70
14	Ulf Ibsén	Samhber, ArtGrk	50
15	Sten-Erik Eriksson	Träng	85
15	Sven-Erik Jernberg	Pansar	60
16	Åke Lindblad	Tunga	85
17	Anna Pettersson	Träng	50
19	Robert Filhm	Tunga	50
24	Pierre Nelsén	Tunga	50
27	Bernt Lindberg	Musikk	85
29	Peter Fridén	Södermanland	60

Juni

05	Bengt Bergman	HvHBR	80
05	Hans G Svanström	Signal	60
05	Lars Möllberg	Musketerark	60
06	Paris Edvinson	HvHBR	60
08	Gert Schött	Tunga	60
11	Rolf Allerborg	Pio	75
12	Bertil Ahlén	Träng	80
12	Peter Svensson	Träng	50
12	Anders Magnusson	Södermanland	50
15	Stig Sjölander	Signal	95
19	Hans Tindorfjäll	Signal	75
19	Per Häggdahl	Musketerark	50

Medalj till Rolf Dhejne

Vid en enkel ceremoni i Malmö överlämnade förbundets nye styrelseledamot överstelöjtnant Jan Forsberg Försvarsutbildarnas i Stockholm hedersmedalj i guld till Rolf Dhejne. Rolf var förbundsstyrelsens ordförande fram till 2010 och flyttade därefter till Skåne.

Rolf tog sin ingenjörsexamen vid Chalmers i Göteborg. Därefter följde militärtjänst som armédykare vid Ing 1 i Solna. Den första anställningen var vid ett franskt företag i offshorebranschen som borrade efter olja i Nordsjön. Sedan följde en flerårig karriär inom egenföretagandet där Rolf visade prov på sina utmärkta

managementkunskaper inom ett flertal branscher. Redan 1990 engagerade han sig i Hemvärnet i Roslagen och Stockholm. Från 1995 tjänstgjorde han som stabschef och från januari 2000 som stabschef i Hemvärnsbataljon Nord, vilken omfattade kompanierna i Danderyd, Järfälla, Sollentuna, Täby, Upplands-Bro och Vallentuna kommuner.

I Försvarsutbildarna började han som förbundsstyrelseledamot och blev sedan först Förbundssekreterare och sedan ordförande i Förbundsstyrelsen. I Skåne fortsatte Rolf

Rolf Dhejne och Jan Forsberg.

några år som styrelseordförande för Försvarsutbildarna i Ystad. Nu njuter han dagarna med sin hustru Nina i sitt hus i Åkarp. ■

Jan Forsberg

**MILITÄRHÖGSKOLAN KARLBERG 225 ÅR
LÄTTSAM FESTKONSERT
KARLBERGS MUSIKKÅR**

PETER GÖTHE DIRIGENT EVA MAGNUSSON SOPRAN ERIK STRÖM BARYTON
TORSDAGEN DEN 11 MAJ 2017 KL 19:00 | RIDDARHUSET STOCKHOLM
BILJETTER 150 KR PÅ TICKSTER.COM | BARSERVERING KL 18:00 - 19:00 OCH I PAUSEN
INFO: FORSVARSUTBILDARNA.SE | RIDDARHUSET.SE | ALLEGROMUSIK.SE | 070-543 76 14

**MILITÄRHÖGSKOLAN KARLBERG
FÖRSVARSBILDARNA**

Karlbergs Musikkår hyllar den 225-åriga Militärhögskolan Karlberg. I programmet finns musik från Mozarts tid till nutid. Flotta marscher, musik av nationalromantikens mästare, evigt gröna melodier från beredskapstiden, klenoder från den svenska visskatten och guldkorn från filmens, musikalens och operettens värld.

Karlbergs Musikkår är en av de äldsta kontinuerligt aktiva frivilligmusikkåren anknutna till Försvarsmakten och den enda i Stockholms stad. 1985 flyttade kåren till lokaler på Karlbergs Slott och antogs samtidigt som Militärhögskolans Musikkår. Organisatoriskt tillhör den Försvarsutbildarna.

FOTO: MALIN LINDER